

**Česká školní inspekce
Karlovarský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIK-146/17-K

Název právnické osoby vykonávající činnost školy / školského zařízení	Dětský domov Plesná, příspěvková organizace
Sídlo	Nádražní 338, 351 35 Plesná
E-mail právnické osoby	d.domovplesna@seznam.cz
IČ	47723441
Identifikátor	600028500
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Milada Nedvědová
Zřizovatel	Karlovarský kraj
Místo inspekční činnosti	Nádražní 338, 351 35 Plesná
Termín inspekční činnosti	13. až 15. 3. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného dětským domovem podle § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Inspekční činnost vykonávaná podle § 174 odst. 6 školského zákona.

Inspekční činnost zaměřená na odstranění nedostatků zjištěných při předcházející inspekční činnosti (inspekční zpráva čj. ČŠIK-326/16-K) a účinnost preventivních opatření zamezujících jejich opakování.

Hodnoceným obdobím je školní rok 2016/2017 k datu inspekční činnosti.

Charakteristika

Dětský domov Plesná, příspěvková organizace (dále „školské zařízení“, „dětský domov“, „domov“) vykonává činnost dětského domova. Nejvyšší povolený počet lůžek (dále „kapacita“) v dětském domově je 40. Domov je umístěn ve starší patrové vile, kde vznikly rekonstrukcí prostory pro rodinné skupiny.

V dětském domově je k datu inspekční činnosti umístěno 40 dětí na základě nařízení ústavní výchovy, vydání předběžného opatření nebo na základě smlouvy mezi nezaopatřenou osobou a ředitelkou domova (tři děti). Věk dětí se pohybuje v rozmezí od tří let do cca 19 let, jejich výchova a vzdělávání probíhají v pěti rodinných skupinách. Počet skupin se v hodnoceném období neměnil, od srpna 2016 k datu inspekční činnosti je kapacita domova využita na 100 %. Děti školního věku plní povinnou školní docházku v místní základní škole. Sedm starších dětí dojíždí do středních škol v Karlových Varech a Chebu. Deset dětí navštěvuje místní mateřskou školu.

Informace o školském zařízení jsou umístěny na www.dd-plesna.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka domova vykonává činnost od 1. listopadu 2015, v září 2016 zahájila funkční studium. Nedostatky zjištěné při předcházející inspekční činnosti (duben 2016) byly odstraněny pouze z části, většinou přetrvávají. Strategie a konkrétní kroky k naplnění záměrů rozvoje domova v praxi nadále chybějí.

Nedostatky v oblasti materiálního vybavení se nepodařilo odstranit, naopak došlo ke zhoršení stavu. Většina nábytku včetně postelí a matrací v celém domově jeví nadále známky značného opotřebení, prostředí dětských ložnic je neudržované, potřebuje výmalbu stěn, nábytek složený z různých typů je poničený. Vymalovány byly pouze pokoje druhé skupiny. Nedostatečná je průběžná údržba základního vybavení (protékající odpad, rozbité dveře, nedostatečný úklid, rozbité skříně, postele). Rozměry matrací v dětských postelích neodpovídají rozměrům lůžek, některé jsou již značně proležené. Umístěné děti ve věku tří let spí stále v dětských postýlkách. Děti nemají svůj vlastní psací stůl, kde by probíhala samostatná příprava do školy a kde by měly prostor pro své osobní věci. V pokojích chybějí lampičky přesto, že jsou nakoupené a uloženy ve skladu. Společenské místnosti, kde se nachází jídelní a obývací kout s televizí, jsou většinou udržované, vybavené moderním zařízením. Stísněné podmínky jsou v obývacích koutech společenských místností, kde místa k sezení před televizí nestačí pro počet dětí ve skupinách.

Školské zařízení nevytváří bezpečné a zdravé prostředí pro výchovu a vzdělávání dětí i v dalších oblastech. Nevěnuje dostatečnou pozornost zajištění bezpečnosti v některých prostorách. Jedná se zejména o nedostatky zjištěné ve stavu podlahových krytin, v materiálním vybavení rodinných skupin a zajišťování pravidelných revizních prohlídek, např. herních prvků na pozemku domova.

Systém řízení domova není funkční. Pravidelně každý měsíc jsou realizovány pouze porady zaměstnanců a vedení zařízení zaměřené na organizační záležitosti. Pedagogické vedení se od poslední inspekční činnosti nezlepšilo, porady pedagogických pracovníků probíhají nepravidelně, k datu inspekční činnosti nebyl ustanoven vedoucí vychovatel, do širšího vedení domova ředitelka neurčila žádného pedagogického pracovníka, předávání informací

mezi vedením domova a pedagogickými pracovníky je netransparentní. To se negativně promítá do úrovně podmínek a průběhu vzdělávání. Ve školním roce 2016/2017 proběhly pouze dvě porady pedagogických pracovníků, informace o dětech na nich nejsou předávány prakticky vůbec. Nefunkční je komunikace výchovného úseku a sociální pracovnice, v jejíž kompetenci jsou doprovody dětí k lékařům a do školských poradenských zařízení. Následné předání informací o výsledcích vyšetření, medikaci atp. není dostatečné a neprobíhá z iniciativy sociální pracovnice. Přenos informací je dále komplikován stanovením konzultační doby sociální pracovnice pro zaměstnance na pouhé dva dny v týdnu (po dvou hodinách) a na jeden den pro umístěné děti (dvě hodiny). Krátká doba konzultačních hodin nestačí pro účinné řešení problémů dětí.

Ke zhoršení stavu došlo v oblasti personálních podmínek. Od poslední inspekční činnosti se o dva snížil počet asistentů pedagoga a to i přesto, že např. pro dítě s kombinovaným zdravotním postižením je asistent pedagoga doporučen školským poradenským zařízením. Důsledkem je nízká míra individualizované práce s dětmi v průběhu odpoledních činností.

Způsob vedení dokumentace nepodporuje výchovně vzdělávací procesy. Ředitelka zrušila používání elektronického informačního systému, veškerá dokumentace je tedy vedena písemnou formou a její funkčnost se zhoršila. Od poslední inspekční činnosti se nepodařilo zkvalitnit náplň volného času dětí. Plánované i realizované aktivity vykazují malou pestrost, týkají se zpravidla činností spojených s přípravou do školy či provozem zařízení (vaření, úklid). Vedení dokumentace neposkytuje údaje o pohybu dětí (příchody, odchody), vztazích mezi dětmi, pozitivní či negativní informace, kterými by se vychovatelé (resp. bezpečnostní pracovníci) informovali o reálné a dlouhodobé situaci ve skupinách. Týdenní programy sice obsahují tzv. další individuální cíle jednotlivých dětí, které zpravidla zdařile poukazují na dovednosti, ve kterých je třeba děti podporovat (vztahy k lidem, zapojování do kolektivu), ale samotný průběh týdenního programu tyto potřeby nezohledňuje. Skutečné cíle dětí se nedostatečně promítají ve výchovně vzdělávacích činnostech.

Ve vnitřním řádu zařízení nejsou uvedena všechna práva dětí. Děti jsou s pravidly zařízení a vnitřním řádem seznamovány ředitelkou ihned po přijetí a dále průběžně kmenovými vychovateli. Svá práva většinou znají, v pravidlech se orientují. Hodnotící systém není v zařízení zaveden. Za porušení pravidel či příkladné úsilí využívá zařízení negativních a pozitivních opatření ve výchově, resp. úpravy kapesného (zákazy samostatných vycházek, snížení kapesného, nebo zvýšení kapesného).

Programy rozvoje osobnosti dětí vytvářejí kmenoví vychovatelé. Z důvodu přetrvávajícího nedostatečného pedagogického vedení je jejich zpracování spíše formální. Chybí spolupráce dítěte při definování výchovně vzdělávacích cílů. Provázanost cílů s plánovanými i realizovanými činnostmi, rozvojem samostatnosti, sebeobsluhy a dalších kompetencí dítěte není dostatečná.

Dětem je poskytováno plné zaopatření, nechybí jim nové ošacení, domov pro ně zajišťuje zdravotní péči, kapesné dostávají podle stanovených pravidel, vychovatelé je podporují v osvojování potřebných životních dovedností např. v zacházení s penězi.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Z hospitační činnosti a z rozhovorů s dětmi vyplynula nízká pestrost výchovně vzdělávacích aktivit. Odpolední činnosti jsou vázány zejména na přípravu pokrmů, kterou vede vychovatel skupiny. Děti se po návratu ze škol věnují školní přípravě či kreslení a vybarvování, starší děti pomáhají vychovateli s vařením. Vzhledem k věkovému složení rodinných skupin (od dětí předškolního věku až po náctileté) chybí během odpoledních činností posílení práce

vychovatele dalším pracovníkem. Při současném personálním obsazení nelze více individualizovat práci s dětmi; chybí vyšší míra podpory zejména mladších dětí v psychomotorickém rozvoji, vedení k samostatnosti a hygieně. Obtížná je organizace činností ve skupině, kde je dítě s kombinovaným zdravotním postižením, pro které chybí asistent pedagoga. Vychovatelům chybějí informace o speciálních vzdělávacích potřebách dětí, nemají k dispozici doporučení školských poradenských zařízení.

Většina dětí odjíždí na víkendy domů k rodičům. Pro děti, které v zařízení zůstávají i během víkendů nebo o prázdninách, nepřipravuje zařízení příliš pestrý program. Jen minimálně a sporadicky vyjíždí s dětmi na zájezdy či pobyty. V zařízení chybí vybavené prostory pro zájmové kroužky, vedení své zaměstnance v těchto aktivitách dostatečně nemotivuje a nepodporuje.

Během hospitací na rodinných skupinách byl pozorován empatický přístup vychovatelů, děti byly podporovány v komunikaci, vedeny k samostatnosti i spolupráci zejména při přípravě společného jídla. Starším dětem je ponechána volnost při výběru odpoledních aktivit. Je to do značné míry dáno také přítomností mladších dětí s výraznými potřebami pozornosti a individuálního vedení.

Pozitivním zjištěním je docházka dětí do zájmových kroužků nejrůznějších subjektů v okolí zařízení (hasiči, fotbal, základní umělecká škola atp.). Starší děti angažované v těchto kroužcích působí jako vhodný vzor pro děti mladší.

Stravování dětí probíhá přímo v rodinných skupinách. Zaměstnanci školského zařízení, tj. vychovatelé, asistentka pedagoga a noční bezpečnostní pracovníci (v případě snídání a přesnídávek) zajišťují celodenní stravování včetně výběru a nákupu potravin za aktivní pomoci dětí, děti se podílejí na přípravě pokrmů i na následném úklidu. Školské zařízení zpracovalo vzorový jídelní lístek, který slouží jako návod pro pracovníky, kteří připravují pokrmy spolu s dětmi. Skladba jídelních lístků ve všech rodinných skupinách byla volena převážně vhodně vzhledem k věku dětí. Z hospitační činnosti i z rozhovorů s dětmi vyplynulo, že děti mají jídla dostatek.

Z rozhovorů se staršími dětmi vyplynula jistá nedůvěra ve vedení zařízení v důsledku nejasného nakládání s dary od sponzorů určených konkrétním dětem. Tato nedůvěra se odvíjí od netransparentní komunikace vedení domova s dětmi a vychovateli. V zařízení není zavedeno komunitní setkávání ani společné skupinové řešení společných provozních a vztahových záležitostí, chybí např. schránka důvěry. Podpora zapojení dětí do sociálních vztahů v rámci zařízení není dostatečná.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Předávání informací o dětech a průběhu výchovného působení je nahodilé. Značnou část výchovného procesu zabírá zajištění stravy ze strany vychovatelů. Současné nastavení náplně výchovného působení pedagogů a jejich povinností (z velké části náplň nepedagogického pracovníka) nezohledňuje věkové složení dětí ve skupinách a jejich individuální vzdělávací potřeby, možnost individualizace práce s dětmi je i přes nasazení pedagogů velmi omezená. Klima v jednotlivých skupinách však bylo příjemné, kamarádské, děti mají k vychovatelům důvěru. Pedagogičtí pracovníci vystupují příjemně a se zájmem o děti. Zcela však chybí hodnocení dětí (hodnotící skupiny byly zrušeny), což narušuje zapojování dětí do sociálních vztahů v rámci zařízení.

Vychovatelé sledují vzdělávací pokroky dětí, komunikují se školami, ve kterých se vzdělávají, účastní se třídních schůzek a konzultací s učiteli. V případě potřeby poskytují

dětem pomoc při domácí přípravě do školy. Pokud vzejde nutnost řešit konfliktní situace vzniklé ve škole, jsou řešeny v zájmu dětí.

Dětský domov podporuje společné umístění sourozenců a uvnitř zařízení vytváří podmínky pro jejich blízké soužití (umístění v rodinné skupině).

Dětský domov podporuje rozvoj talentu a nadání dětí, snaží se o jejich integraci do běžné společnosti. Děti se např. účastnily projektu zaměřeného na rozvoj pohybových aktivit, ve kterém se svým programem obsadily dvě první a jedno druhé místo. Programem se děti prezentují i na různých akcích v místě a okolí. Děti předvádí své výrobky veřejnosti v nedalekých Františkových Lázních, účastní se výtvarných dílen v rámci projektu Chebské dvorky s cílem předávat své dovednosti ostatním.

Závěry

Hodnocení vývoje

- Ředitelka neodstranila nedostatky, které byly zjištěny při předchozí inspekční činnosti.
- Došlo k reálnému zhoršení stavu v materiálním zabezpečení, nedostatečná je běžná údržba zařízení.
- Snížil se o dva počet pedagogických pracovníků, což se negativně promítá do organizačního zajišťování činností s dětmi.

Silné stránky

Při zabezpečování volnočasových aktivit dětí domov spolupracuje s místními organizacemi.

Slabé stránky

Nevyhovující materiální podmínky a prostředí dětských ložnic ohrožují zdravý vývoj dětí.

V řízení dětského domova přetrvávají nedostatky v metodickém vedení pedagogických pracovníků. Přenos informací mezi vychovateli a vedením domova je nefunkční, v užším vedení domova chybí i nadále zástupce pedagogů, nedostatky se negativně promítají do průběhu i výsledků vzdělávání dětí.

Počty pedagogických pracovníků zejména při odpoledních činnostech nejsou upraveny v závislosti na potřebách aktuálně umístěných dětí, důsledkem je nízká pestrost řízených výchovných činností.

Programy rozvoje osobnosti dětí jsou zpracovávány spíše formálně, děti se nepodílí na jejich přípravě, plánované a realizované aktivity neodpovídají potřebám a individuálním cílům rozvoje umístěných dětí.

Dětem je nabízeno málo aktivit (jednodenních i vícedenních), které by vedly k trávení volného času mimo zařízení v jejich přirozeném sociálním prostředí.

Není zavedena spoluspráva dětí ani jiný podobný nástroj k podpoře dětí při participaci na chodu zařízení, který by zajišťoval zpětnou vazbu o kvalitě poskytované péče.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Vzhledem k věkovému rozpětí rodinných skupin posílit vychovatele dalším pracovníkem během odpoledních činností tak, aby bylo možné více individualizovat práci s dětmi.
- Usilovat ve spolupráci se zřizovatelem o personální posílení v oblasti specializovaných činností (speciální pedagog) a v oblasti zajištění domácích prací (zejména úklidu).

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školského zařízení ve lhůtě do 20 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Karlovarský inspektorát, Kollárova 15, 360 09 Karlovy Vary, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.k@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení z 9. 3. 2017;
2. roční plán výchovně vzdělávací práce ve školním roce 2015/2016 ze dne 1. 9. 2015;
3. vnitřní řád dětského domova platný od 1. 9. 2016;
4. týdenní výchovně vzdělávací plán a plány práce na týden jednotlivých rodinných skupin vedených ve školním roce 2016/2017;
5. knihy denní evidence jednotlivých rodinných skupin vedené ve školním roce 2016/2017
6. programy rozvoje osobnosti dětí aktuálně umístěných v zařízení vedené k termínu inspekce
7. roční plán výchovně vzdělávací práce ve školním roce 2016/2017
8. osobní spisy dětí s čísly 15/15/2016; KN/6/2015; 17/17/2016; 16/16/2016; ŠAA/5/2002; JA/2/2009; TD/9/2012; DD/1/2014; 10/10/2016; MM/12/2004 vedené k termínu inspekce
9. zápisy z pedagogických porad vedené od 5. 5. 2016 k termínu inspekce;
10. školní vzdělávací program Dětský domov Plesná „Pod jednou střechou“ platný od 1. 9. 2014;
11. seznam přírůstků za období 1-12/2016 tištěný dne 13. 3. 2017 (majetek a investice);
12. identifikace a hodnocení rizik z 1. 3. 2017;
13. personální dokumentace zaměstnanců školského zařízení (dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr, pracovní smlouvy, platové výměry, doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání zaměstnanců, osvědčení o absolvování kurzů v rámci školení a vzdělávání, pracovní náplně, výpisy z Rejstříku trestů, zdravotní způsobilost, psychologické posudky);
14. hospodářská evidence stravování dětí za měsíce prosinec 2016 a leden 2017;
15. dlouhodobý plán DVPP čj. VS 01/20016 ŘDD z 5. 5. 2016.

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Marie Vrátníková, školní inspektorka

Marie Vrátníková v. r.

Mgr. Patrik Matoušů, etoped

Patrik Matoušů v.r.

Mgr. Lukáš Valda, školní inspektor

Lukáš Valda v. r.

Bc. Věra Weberová, kontrolní pracovnice

Věra Weberová v. r.

V Karlových Varech 5. dubna 2017

Datum a podpis ředitele školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Milada Nedvědová, ředitelka školského zařízení

Milada Nedvědová v. r.

V Plesné 13. dubna 2017